

„A” Tivadar Egervári Tivadar (1940–2013)

Már kora reggel úton volt. A kismotoron a jellegzetes rekesz, benne a szerszámok, ment szerte a városban, hogy rendbe tegye a helytörténeti emlékeinket. Mindig ilyen volt, érdeklődését nem a nyugdíjas évek hozták magával.

Vendéglátós zenészként az Arany Csillag sörkertben játszott (1971–72), onnan az ismeretségünk. Én még gyerek voltam, a szüleim révén futólag ismertem. Aztán a sors úgy hozta, hogy egymással szemben laktunk, s a gyerekei az enyémmel nőttek fel. Ennek ellenére keveset tudtunk egymásról. A 80-as évek elején derült ki, hogy hasonló az érdeklődésünk, s szívet melengető tisztelettel és szeretettel beszélt nagyapámról, mint első tanítójáról. Tivadar akkor már évek óta gyűjtötte a várossal kapcsolatos emlékeket, képeslapokat, fényképeket, s azon volt, hogy ne vesszen semmi a feledés homályába. Itt született Füreden, s komolyan vette az idetartozást. Keveset beszélt. Rá igazán illett: a tettek embe- re. Akkoriban a Magyar Játékszín 150. évfordulójára készültünk, s szinte új felfedezésnek számított az arácsi temetőben nyugvó színésznők elhanyagolt sírjainak megtalálása. Tivadar az egyike volt azoknak, akik önként újjították fel a síremlékeket. Ugyancsak neki köszönhető, hogy a papsokai temetőben sikerült megjelölni az 52 katonasírt.

Ugyanilyen aprólékos, módszeres munkával foglalkozott a savanyúvízes kutakkal is. Eleinte a Földtani Intézet megbízásából vizsgálta át a kutak állapotát, tisztította és használhatóvá tette a kifolyókat. A már elfeledett Polányi kút működését neki köszönhetjük. A kifolyó felállítását és közkinccsé tétele az ő munkája. Közbenjárására a kifolyót a szintén önkéntes „munkatársáról”, Székér Ernőről nevezték el. Majdhogynem haláláig járta a kutakat, naponta mérte fel az állapotokat, ha kellett tisztította őket vagy javította. Ment a kismotorral, a rekeszben a szerszámok ...

Minden javítani valót észrevett, legyen az a város emléktábláival, kútjaival kapcsolatos, ám ugyanígy észrevette a templomokban felgyülemlett teen-

dőket is. A katolikus egyház helyi önkéntes villanyszerelője volt.

A napi jövés-menés, javítás mellett folyamatosan gyűjtötte a dokumentumokat, fényképeket, s mivel nem a szavak embere volt, csak akkor szólt, ha egy-egy ügy végére ért. Így volt ez a Jókai obeliszkkel is. Amikor már minden együtt volt: fotókkal dokumentálva az eredeti állapotot, tervrajz a helyreállításról, s megtalálta az elveszettnek hitt bronz plaketteket csak akkor állt elő, hogy újra fel kellene állítani az emlékművet. Vállalta – bár távol állt tőle – a hivatalos levelezést, a papírok intézését. A megvalósításra majdnem 20 évet kellett várnia. Az idő őt igazolta: az obeliszk ismét áll, s az eredeti helyén!

A szemközti házat már régóta Tivadar gyerekei lakták, de a műhely megmaradt. Tivadar kora reggel érkezett – kismotor, szerszámok – s még betegen is órákig dolgozott. Néha megállított az utcán: „*Te, láttad, hogy a sétányon az „x” tábláján olvashatatlanná koptak a betűk? Holnap lemegyek és átfestem. Nem fognak elzavarni? Nincs rá engedélyem ...*” – Másnap lement, lefestette.

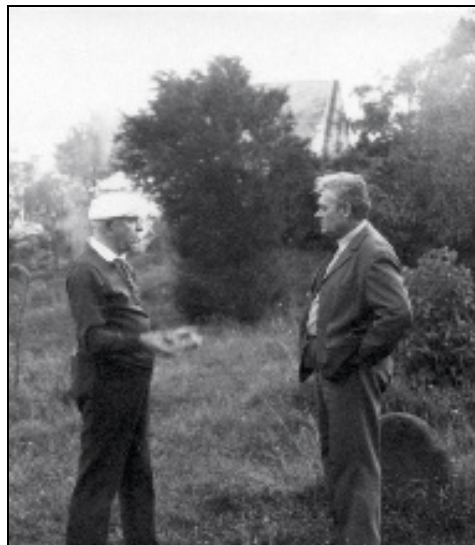
Vagy: „*Láttad, hogy eltörött a „x” tábla? Hazavittem, kijavítottam. Betehetem holnapig a Galériába? Aztán holnap visszateszem a helyére.*”

2008 óta volt elnökségi tagja a Helytörténeti Egyesületnek. A megválasztása után azt mondta: ő szívesebben kutatgat, javítgat s igen meglepődött, hogy javasolták az elnökségbe. Igen, mert szükség volt rá, a helytörténeti ismeretére, az önzetlenségére.

Ilyen volt Tivadar. Munkáját nem azok a kitüntetések – Pro Urbe, Veszprém Megyéért Érdemérem Arany fokozat – ismerték el igazán, amelyet megkapott, hanem hogy a hétköznapi emberek megbecsüléssel gondoltak rá. Neki az esett jól, ha végignézett a sétány emléktábláin, az azokat olvasó turistákon, ha látta a hosszú sort a Székér Ernő kifolyónál, mert egyre többen vittek onnan vizet, ha elment az obeliszk mellett ...

Hiányzik innen a ház elől a kismotor a szerszámokkal.

(BB)

Zákonyi Ferencsel a színésznők sírjánál az arácsi régi temetőben